

Bedrijf Mouton-Dobbels richt burenraad op: “Het gaat er over 4 P's: People, Planet, Profit en Pigs!”

Tekst en beeld: Franky De Letter

Boeren met buren is allerm minst eenvoudig. Zeker in de Vlaamse varkenshouderij komt het in deze regelmatig tot botsingen. Een open communicatie met de buurt en beter nog, de buren zelf betrekken bij de besluitvorming rond het bedrijf, biedt oplossing. Het bedrijf M+ pigs uit Lochristi (Oost-Vlaanderen) gaat hierin vandaag wel erg ver. Bénédicte Dobbels en Bart Mouton richtten zowaar een burenraad op.

Daar wilde *Varkensbedrijf* het fijne van weten. 'Goed zot' of 'nog niet zo gek'? We belden aan in de Smalle Heerweg 160 en vielen maar meteen met de deur in huis.

– Waren er eigenlijk problemen met de buurt?

Bart: “Tot in 2006, het moment van de hele omwenteling op ons bedrijf – de depop-repop en de schaalvergroting inbegrepen – was er geen enkel probleem. Hoewel het over een uitbreiding naar 1.620 zeugen ging, hadden we onze vergunningen op zes maanden verkregen. Er werd snel gebouwd en ook dat verliep alsnog zonder protest. Feit is wel dat de buren toen constateerden dat ons bedrijf – om het met hun woorden te zeggen – 'groot' werd. We ondervonden dat de buurt op een andere manier naar ons bedrijf begon te kijken.”

Bénédicte: “Bij de opening van het nieuwe bedrijf hadden we een 100-tal buren uitgenodigd op een speciale gelegenheid. We hadden echt tijd voor onze naaste buren gemaakt, met resultaat: de omslag uitbreiding inbegrepen, werd aanvaard. Maar met de voltooiing van het project werden we ook SPF. Om die hoge gezondheidsstatus te bewaken kwam er een afsluiting en een parlofoon. Een spontaan bezoek aan de stallen was

niet meer mogelijk. Bijkomend moeten we ook bekennen dat we, door die schaalvergroting, echt geen overschot van tijd meer hadden. Vroeger hadden we een bedrijf dat gemoedelijk en toegankelijk was. Dat was nu geëvolueerd naar een professioneel en strikt afgebakend bedrijf. Dat realiseerde ik me pas goed toen een nieuwe geboorte kwam vragen om het bedrijf eens van binnen te mogen zien. Tja, dat kon toen eigenlijk niet meer. Dat is overigens ook het moment waarop wij beseften dat ook een buurt voortdurend verandert. Een aantal ouderen – mensen die ons heel genegen waren en destijds kwamen helpen in de stallen – was overleden. Er waren nieuwe geburen gekomen, anderen waren verhuisd.”

– Wat hebben jullie met deze vaststelling gedaan?

Bénédicte: “Er werd beslist dat er de website www.Mpluspigs.be er moest komen, kwestie van iedereen op elk moment klaarheid te schenken over de gang van zaken op ons bedrijf. Eerlijk gezegd, dat was over-

Bart Mouton: “In alles wat we doen met onze buren blijven we hameren op het feit dat het allemaal economisch haalbaar moet zijn.”

"Via de burenrade kunnen de burende problemen die ze ondervinden aankaarten, terwijl wij met deskundigen een oplossing onderzoeken."

gens een tip van één van onze burende. En ik ben toen ook toetreden tot het bestuur van het buurtcomité van wijk Den Os. Sindsdien mis ik geen enkele vergadering meer."

Bart: "Bovendien laten we geen gelegenheid onbenut om het comité te sponsoren. In natura wel te verstaan, met varkensvlees voor de barbecue, een hesp voor de tombola, enz."

Bénédicte: "Enige tijd ging alles opnieuw heel goed. Dat veranderde echter toen we een nieuwe gebuur kregen. Hij profileerde zich als beschermeling van de buurt. Zowel de snelheid van het verkeer in de straat, de fietspaden, de speelpleinen evenals ons bedrijf werd een aandachtspunt."

Bart: "We willen ons bedrijf duurzaam uitbouwen. Mest is een afvalstroom die we willen aanpakken. Echter, toen we in 2008 een aanvraag deden om een mestverwerkingsinstallatie te bouwen, stond de buurt plots in rep en roer. We kwamen er al snel op uit dat er verkeerde informatie werd verspreid. Het luidde dat er een installatie kwam voor de verwerking van 60 miljoen liter drijfmest. Het hele verhaal werd bovendien uit de context getrokken. Het ergste was echter dat ik ondervond dat alle signalen die ik persoonlijk nog aan de buurt gaf, nog meer twijfel zaaiden."

– Jullie waren het vertrouwen kwijt, niet?

Bénédicte: "Inderdaad. Dat is het keerpunt geweest waarop wij begrepen dat we naast ons werk op het bedrijf als zeg maar 'nieuwe tak', ook werk

moesten maken van communicatie met de buurt."

– Waarom zich daar toch zo'n zorgen over maken? Ik neem aan dat alles wat jullie deden wettelijk geheel in orde was. So what?

Bénédicte: "Uiteraard hadden we de wet aan onze kant, maar we begrepen dat dit onvolgende was. Voor de toekomst van ons bedrijf is het belangrijk dat we een draagvlak creëren in de buurt."

Bart: "We wilden ons ook niet recht tegenover de buurt opstellen. We wilden de confrontatie vermijden. Intussen hebben we inderdaad alles op zak om die mestverwerking ook effectief te bouwen. En de burende weten dat de installatie er op een dag ook effectief zal komen. Alles is nu eenmaal wettelijk in orde, maar vooraleer we de mestverwerking bouwen willen we een akkoord met de buurt. Kwestie van een dialoog via advocaten te vermijden."

– Hoe zijn jullie uit deze patstelling geraakt?

Bart: "We zijn aan onze relatie met de burende blijven werken. Geconfronteerd met de klachten hebben we de burende de kans geboden het project samen te bekijken. Wij menen immers dat ons bedrijf zodanig moet draaien dat de burende er bijna geen last van hebben. Dat hebben we de buurt duidelijk gemaakt. Tegelijk hebben we de burende ook geconfronteerd met het feit dat zij wel degelijk in een landbouwgebied komen wonen zijn. Voor bepaalde mensen was dat er erg ontvullenderende vaststelling."

Bénédicte: "We hebben wat dit betreft inderdaad klare taal blijven spreken. Tegelijk zijn we blijven werken aan onze relatie met de buurt. We participeren aan de buurt. We zullen geen babyborrel mankeren. We doen mee aan alles wat er hier beweegt. We worden gevraagd, maar omgekeerd vragen we hen ook om bij ons in huis over de vloer te komen. Een barbecue, een inbranding van een woning, enz."

Bart: "Zo leerden ze ons kennen als gewone mensen. Kwestie van duidelijk te maken dat we het goed menen. En tegelijk, dat het verhaal over de mestverwerkingsinstallatie niet klopte. We hebben toen geprobeerd de situatie om te draaien. Naarmate ze ons leerden kennen

Bedrijfsprofiel

Bart en Bénédicte Mouton-Dobbels baten in Lochristi (Oost-Vlaanderen) het fokzeugenbedrijf M+ pigs

uit. De dieren worden gehouden in een tweewekensysteem en zijn gehuisvest een etagestal. In augustus 2006 werd het bedrijf bevolkt met Danbred SPF-zeugen.

www.Mpluspigs.be

beseften de burende dat ze een verkeerd beeld van ons hadden opgehangen."

– Mooi, maar hoe hebben jullie dat concreet aangepakt?

Bart: "Met tal van vergaderingen. De eerste keer hebben we een informatievergadering gegeven voor de buurt. We hebben ons bedrijf uitgebreid voorgesteld. Met de steun van het Innovatiesteunpunt hebben we ook aangegeven waar we op termijn naar toe willen. Met Oudournet (intussen Olfascan n.v.d.r.) hebben we een geurstudie gemaakt waarbij de klachten omtrent geur in kaart werden gebracht."

– Hoeveel burende kwamen daar op af?

Bart: "De eerste keer een 50-tal. We hadden ook de burgemeester en schepenen gevraagd. Maar dat viel niet bij iedereen in goede aarde. Bepaalde burende gingen er immers van uit dat dit 'onze vriendjes' waren. Dit terwijl we naar ons gevoel een normale relatie met het gemeentebestuur onderhouden. We zijn die vergaderingen dus blijven volhouden, ook al waren er op de tweede vergadering nog slechts 4 burende aanwezig."

"Op die vergadering hebben we uitgekapt met een aantal conclusies van de geurstudie waaraan een 15-tal burende hadden geparticipeerd. Resultaat: er bleef slechts één klacht over, die van onze dichtste gebuur. Het lont

"We willen een dialoog via advocaten vermijden."

was dus uit het vuur gehaald. Maar we beseften dat één klacht voldoende is. Dus we hielden onze inspanningen vol."

Bénédicte: "Dit is het punt waarop we besloten met een nieuwsbrief te starten. Aanvankelijk werd die gebruikt om de vergaderingen aan te kondigen. Intussen maken we de buurt via deze nieuwsbrief duidelijk wanneer er bijvoorbeeld mest zal worden uitgereden. In principe krijgen ze dat ten laatste twee dagen op voorhand te weten."

Bart: "Inmiddels gebruiken we dit kanaal ook om te communiceren over aanpassingen. Bijvoorbeeld: het reinigen van de luchtwasser, het vernieuwen van een pomp, enz."

– Krijg jullie reacties op die nieuwsbrief?

Bart: "Nooit."

– Heeft die actie dan wel zin?

Bart: "Jazeker, ik heb zelfs het gevoel dat we mede daardoor al heel wat dichterbij elkaar toe gegroeid zijn. Wij doen inmiddels een pak inspanningen om hen te informeren en ze voelen duidelijk dat ze niet van 'heen' kunnen blijven zeggen. Kortom, de patstelling die er was toen er over onze mestverwerking cowboy-verhalen de ronde deden, is verbroken. Onze relatie met de burens is intussen weer goed."

– Wordt er inmiddels een vervolg gegeven aan jullie plannen inzake mestverwerking?

Bart: "Ja, wij houden onze communicatie vol. Zo hebben we dit voorjaar 150 burens uitgenodigd – 35 zijn effectief gekomen – voor een vergadering met als onderwerp 'Hoe samenleven met onze varkenshouderij in onze buurt?'. Dit enerzijds aan de hand van onze bedrijfsfilm, anderzijds met de film 'Trots van Vlaanderen' (in primeur voorgesteld op Agriflanders 2013, n.v.d.r.). Kwestie van de burens te tonen dat de varkenshouderij ook een business is, een deel van de Vlaamse economie."

Bénédicte: "We hebben vooral ook duidelijk gemaakt wat de positie van ons bedrijf in de

hedendaagse varkenshouderij in België is."

– Verzorgen jullie die communicatie allemaal zelf?

Bart: "Neen, want dat zou verkeerd zijn. We spreken daarvoor deels specialisten aan. Zo heeft Carl De Braeckelee van DLV eens duidelijk gemaakt wat de wettelijke eisen zijn waaraan wij als varkensbedrijf moeten voldoen en wat hun rechten als burens zijn. Ik kan u verzekeren dat dit laatste voor bepaalde burens een ontuchtterende vaststelling was. Zij dachten immers dat zij koning waren, maar nogmaals, dit is landbouwgebied, hé."

"Deels doen we de communicatie ook zelf. Zo heb ik op deze vergadering opgesomd wat de mogelijkheden voor de toekomst waren. Dat ging dan van mestverwerking over verder doorgroeien. Kwestie van duidelijk te maken dat een bedrijf moet kunnen blijven groeien, willen we ook onze kinderen een toekomst bieden. Op al hun opmerkingen

Bénédicte Dobbels: "Uiteraard hebben we de wet aan onze kant, maar we begrepen dat dit onvoldoende is."

heb ik tevens toegelicht welke stappen we al ondernomen hebben om aan hun klachten tegemoet te komen. We hadden het daarnet al over het geuronderzoek. Wel, ik heb aangegeven wat we hebben ondernomen om de geurhinder te reduceren.”

Bénédicte: “Daarop hebben een aantal mensen toegegeven dat de situatie inderdaad veel verbeterd is. Sommigen stelden zelfs de petitie getekend te hebben zonder precies te weten hoe het er op ons bedrijf aan toeging.”

Bart: “Ze gaven aan dat het vooral uit schrik was.”

– *Julie hebben die onwetendheid dus grotendeels weten weg te nemen?*

Bart: “Precies, en dat is het punt waarop we hebben aangegeven hoe we de toekomst van ons bedrijf zagen. Namelijk samen met de buurt!”

– *Hoezo, samen met de buurt?*

Bart: “We hebben voorgesteld een burenrraad op te richten waar de burens de problemen die ze ondervinden kunnen aankaarten, terwijl wij met deskundigen een oplossing onderzoeken. Doelstelling is uiteraard dat het bedrijf niet meer geblokkeerd wordt, maar dat we het ook in de toekomst op een rendabele manier kunnen exploiteren.”

– *Hoe is die burenrraad samengesteld?*

Bart: “De burens hebben vier personen gedelegeerd. Dat die mensen af en toe eens onderling wisselen, vinden we geen probleem. Intussen hebben we al drie keer samen gezeten. De datum van de volgende vergadering wordt in overleg bepaald als besluit bij de vergadering. Er is dus geen vaste frequentie.

Zo zaten we vorige week (midden oktober, n.v.d.r.) nog samen maar is de volgende vergadering pas in januari gepland. De vergaderingen van de burenrraad worden door Daniël De Boel van Eagle Consult geleid. Hij heeft als opdracht zich volledig neutraal op te stellen zodat hij als het ware als scheidsrechter kan optreden. Voor de goede gang van zaken werd er een protocol opgesteld waaraan iedereen zich moet houden.”

– *Kunt u een voorbeeld geven van een concreet probleem dat*

Brochure 'Boeren met burens, communiceren met je buur(t)'

Met deze brochure willen de initiatiefnemers (Inagro, Innovatiesteunpunt, ILVO, UGent en Vemis) land- en tuinbouwers helpen om een dialoog aan te gaan met hun buur(t). Het document bevat richtlijnen, bruikbare tips en praktijkgevoelens van vier land- en tuinbouwers die in dialoog zijn gegaan met hun burens. De brochure bevat tevens een interview met twee burenbemiddelaars die hulp kunnen bieden wanneer de communicatie moeilijk verloopt. ←

Downloaden kan via www.innovatiesteunpunt.be/boerenmetburens

inmiddels door deze burenrraad behandeld werd?

Bart: “Blijkbaar stoort het geluid van de ventilatoren een aantal burens, vooral in de zomer. Dus hebben we een technicus van de firma De Jaeger op een burenrraad het probleem laten bespreken. Daarbij is gebleken dat er vandaag geen techniek voorhanden is om het geluid te dempen. Het goede nieuws was echter dat er onderzoek naar deze problematiek verricht wordt en dus dat er – op termijn – allicht werk van gemaakt zal worden.”

“Verder kregen we ook al te horen 'dat er nog niet genoeg groen rond het bedrijf werd aangeplant'. We hebben de bal prompt teruggekaatst en een concreet voorstel gevraagd van waar er nog meer moet komen. En recent hebben we een torensilo gebouwd. Wel, de burenrraad heeft de kleur mogen kiezen. Ze wilden groen, dus ze kregen groen.”

– *Begrijpt u dat collega's die dit lezen, deze aanpak allicht zullen ervaren als een toegeving aan de buurt en de burens?*

Bart: “Daar heb ik geen probleem mee. Als het bedrijf maar verder kan groeien, ziedaar mijn punt. Neem nu de keuze van de kleur van die torensilo. Ach, we zouden daar vroeger ook al rekening mee gehouden hebben. Maar nu voelt de buurt zich werkelijk betrokken bij ons bedrijf. En dat is het punt dat we willen maken. Ze mogen hun mening geven, ze mogen de afspraken controleren, enz. Op zich is dat niet veel anders dan bij die vroegere gebuur die al eens langs kwam, ja zelfs even kwam helpen, op het bedrijf. Die wist gewoon hoe het er aan toe ging, en liet ook zijn mening blijken. Nogmaals, ons punt is dat ons bedrijf moet kunnen groeien. Stel u voor dat je in een gerechtprocedure verwickeld geraakt. Tja, dan is het toch veel moeilijker, niet?”

– *Hoe dan ook, heb je zelfs met de burenrraad geen garantie dat men geen beroep tegen uw volgende stap zal aantekenen.*

Bart: “Klopt, hoewel wij hen keer op keer duidelijk maken dat dit wel de doelstelling is natuurlijk. Precies daarom zitten we samen. We zijn daarover heel open. Weet u, vandaag is onze relatie met de burens eigenlijk dusdanig dat – als zij goed meewerken – we nooit het idee hebben om iets aan te vragen waarover ze geen akkoord kunnen geven.”

– *Dat is wel erg verregaand.*

Bénédicte: “Juist. Maar met onze aanvraag voor mestverwerking – en de hevige reacties daarop – waren we nu eenmaal vast komen te zitten. We moesten dus iets ondernemen. De situatie moest gedeblokkeerd worden.”

Bart: “Wij blijven onze burens dus de bal terugspelen door hen te confronteren met wat we allemaal ondernemen om hen ter wille te zijn en tegelijk te vragen of ze zelf een betere oplossing hebben.”

– *Dat is een heel moedig opzet, proficiat. Welke ultieme tip hebben jullie nog voor uw collega's?*

Bénédicte: “Communicatie met uw burens is werkelijk een onderdeel van de bedrijfsvoering.”

Bart: “Je kan niet meer ondernemen zonder uw burens te kennen. Maar in alles wat we doen met onze burens blijven we hameren op het feit dat het allemaal economisch haalbaar moet zijn. Wij confronteren hen dan ook met de kostprijs van hun eventuele bijkomende eisen. Ja, ook die lef moet je tegenwoordig als ondernemende varkenshouder hebben. Ik zeg hen dat als volgt: duurzaamheid gaat hier over meer dan de klasieke 3 P's van People, Planet en Profit. Op de burenrraad gaat het over 4 P's hé: People, Planet, Profit en, jawel, Pigs!” ←